معصومه ابتکار:

زنان زندانی با کمک دستبندهای الکترونیک به خانه باز می‌گردند

ابوالفضل نساج / ایران

گفت‌وگو

مهسا قوی قلب
خبرنگار

در بین زندانیان، مشکلات زنان همیشه به مراتب اثرات منفی بیشتری بر بنیان خانواده‌ها می‌گذارد. چون با نبود حضور زن در خانواده نه تنها یک فرد بلکه کل خانواده آسیب خواهد دید. آسیب‌های ناشی از نبود مادر در خانه می‌تواند به اندازه‌ای زیانبار باشد که تا سال‌ها نتوان آن را جبران کرد. این معضل امری است که نگاه ویژه مسئولان را می‌طلبد تا با تغییر ساختار گذران محکومیت در زندان، زنان زندانی بتوانند دوران محکومیت خود را به نحوی دیگر و در کنار خانواده خود بگذرانند. به گفته ابتکار، دستبندهای الکترونیک، برای حل این مشکل به یاری مادران زندانی آمده‌اند.

معاون رئیس جمهوری در امور زنان و خانواده درباره آخرین اقدامات این معاونت در خصوص بررسی مشکلات زنان زندانی به «ایران» می‌گوید: اولین کاری که طی ۲۰ ماه گذشته انجام دادیم بازدید از زندان‌ها بوده و در طول این مدت ۱۰ زندان را از نزدیک دیدیم و با زنان زندانی دیدارهای چهره به چهره داشتیم و از ابعاد مختلف زندگی شرایط زنان زندانی از مهدکودک گرفته تا بهداری، کارگاه‌های آموزشی و شرایط مرتبط با تغذیه و بهداشت عمومی و وضعیت حقوقی گزارش تهیه کردیم. به گفته ابتکار، بررسی کردیم که چند درصد از این زنان دارای فرزند هستند و مشکلات این دسته را هم جویا شدیم تا بتوانیم به‌صورت ویژه مشکلات آنان را بررسی و رسیدگی کنیم. برای حل مشکلات زنان زندانی با مراجع ذیربط مکاتبه کردیم تا برای رفع کمبودها اقدامات مؤثری انجام شود و تا امروز هم پیشرفت‌های خوبی داشتیم هرچند هیچ وقت هم نمی‌توانیم وجود کمبودها را انکار کنیم.

وی در ادامه می‌افزاید: در زمان خانم مولاوردی طرح ارمغان جهت آزادی زنان زندانی معسر جرایم غیرعمد اجرا شد و بعد از آن ۳ دوره دیگر این طرح را با همکاری سازمان زندان‌ها و ستاد دیه اجرایی کردیم که بسیار کارآمد بود و همچنان هم قصد داریم آن را ادامه دهیم. علاوه بر این مورد، به طور خاص با معاون پیشگیری و اجتماعی قوه قضائیه در خصوص موضوع دستبندهای الکترونیک و حمایت از آن تفاهمنامه‌ای امضا کردیم و با معاون قوه قضائیه هم به تفاهم رسیدیم که بخشی از هزینه‌ها را معاونت زنان تأمین کند و مابقی را قوه قضائیه برعهده بگیرد. در حال حاضر این طرح در ۱۴ استان اجرایی شده ولی متأسفانه تعداد کمی از استفاده‌کنندگان این طرح را زنان تشکیل می‌دهند. تأکید معاونت بر این است که زنان بیشتری بتوانند از این طرح استفاده کنند مخصوصاً مادران، بیشتر مورد توجه قرار بگیرند؛ البته تمامی همکاری‌ها صورت گرفته و امیدواریم با کمک دستگاه‌های ذیربط هرچه سریعتر به نتیجه برسیم.

معاون رئیس جمهور در امور زنان و خانواده از طرح دیگری در خصوص زنان زندانی خبر می‌دهد و می‌گوید: طرح بعدی درباره وضعیت اشتغال زنان زندانی پس از آزادی و خانواده‌های آنها است به تعبیری با همکاری تشکل‌هایی که در این حوزه هستند بعد از آزادی بحث اشتغال این زنان پیگیری خواهد شد. البته در این حوزه وزارت کشور و قوه قضائیه هم باید همکاری داشته باشند تا سریعتر به نتیجه مطلوب برسیم. اگر وزارت کشور همکاری‌های لازم را در این حوزه داشته باشد، می‌توانیم در ارتباط با مباحث مالی و توان‌افزایی افرادی که آزاد می‌شوند و همچنین خانواده‌های آنها اقدامات مثبت و مؤثری داشته باشیم. البته این مباحث از همان دوران زندان آغاز می‌شوند و تا پس از آزادی نیز ادامه خواهند داشت.

او درباره شیوه ملاقات‌های زنان زندانی با خانواده‌های خود توضیح می‌دهد: ملاقات‌ها به‌صورت مستمر انجام می‌شود مگر در موارد خیلی خاص و محدود. البته در زمینه مرخصی برخی از زندانیان به‌دلیل نداشتن وثیقه با مشکل روبه‌رو هستند، در این خصوص هم دستبندهای الکترونیک بسیار کارآمد می‌توانند عمل کنند، به نحوی که زندانی با استفاده از رأی باز، دوران محکومیت خود را در محیطی دور از زندان ولی تحت نظر در کنار خانواده می‌گذراند.

ابتکار درباره اتفاقات مثبتی که با روی کار آمدن آقای رئیسی افتاده اظهار امیدواری می‌کند: در این مدت سیگنال‌های مثبتی دریافت کرده‌ایم، امیدوارم در دوران ریاست ایشان این تغییرات تا رسیدن به نتایج مثبت در حوزه زنان همچنان ادامه داشته و خیر و مثبت باشد.

■ **مشارکت زنان در انتخابات شورایاری‌ها**

به گفته ابتکار، در انتخابات اخیر شورایاری‌ها، ۲۴ درصد زنان شرکت کردند این در حالی است که در دوره‌های قبل مشارکت زنان بسیار کمتر بود. مشارکت در انتخابات شورایاری‌ها فرصت فوق‌العاده‌ای است که زنان متخصص بتوانند در حوزه‌های تخصصی مدیریت شهری را به سمت مدیریتی کارآمد پیش ببرند.

معاون حقوقی رئیس جمهوری:

بانوان در موضوع مهریه ضمانت اجرایی قوی در دست ندارند

خبر

معاون حقوقی رئیس جمهوری گفت: حذف ضمانت اجرای جزایی برای مهریه، نیازمند وضع ضمانت اجرای مؤثرجایگزین است.

لعیا جنیدی با اشاره به ابعاد اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی موضوع مهریه و مضاعف شدن مشکلات بانوان در اثر از بین رفتن ضمانت اجرای موجود، از لزوم بررسی پیشنهادی مؤثر برای آن خبر داد.

به‌گزارش تسنیم؛ جنیدی در رابطه با آزادی زندانیان مهریه، ضمن اعلام موافقت خود با سیاست کلی جرم‌زدایی در این رابطه گفت: در عین موافقت با این سیاست کلی، باید ضمانت اجراهای قوی و مؤثر جایگزین کنیم. وی با اشاره به اینکه اکنون بانوان ضمانت اجرای قوی در دست ندارند، افزود: مهریه، نقطه اتکای مالی بسیاری از بانوان است و پیش از جایگزین کردن ضمانت اجراهای دیگر، گرفتن این حس از مردان که اگر مهریه را پرداخت نکنند ممکن است در معرض ضمانت اجرای جزایی قرار گیرند، وضعیت موجود را سخت‌تر می‌کند. معاون حقوقی رئیس جمهوری در پاسخ به این سؤال که آیا پیشنهادی در این خصوص به قوه قضائیه داده‌اید؟ از بررسی موضوع در یک چارچوب اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی برای ارائه پیشنهادی جدی و مؤثر خبر داد و گفت: این مسأله حقوقی محض نیست، حقوق لایه رویین آن است و ابعاد اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی مسأله در لایه‌های زیرین آن قرار دارند. جنیدی درباره بعد اقتصادی موضوع مهریه برای بانوان با اشاره به نرخ پایین اشتغال در میان زنان ایرانی تصریح کرد: اگر نرخ اشتغال بانوانمان خیلی بالا بود شاید این قدر نگرانی نداشتیم اما وقتی این نرخ به قدرکافی بالا نیست، اگر ضمانت اجرای موجود مهریه را که نقطه اتکای مالی برای بانوان است از بین ببریم، مشکلات آنها مضاعف خواهد شد.

افشاگری نمکی از وجود دو کانون فساد در وزارت بهداشت

تهدید شدم، عقب‌نشینی نمی‌کنم

ایرنا

گروه اجتماعی/ درچند روز گذشته انتقادات و حاشیه‌هایی از سوی برخی نمایندگان مجلس به عملکرد وزارت بهداشت و نظام سلامت کشور مطرح شد. دیروز دکتر سعید نمکی وزیر بهداشت با حضور در جمع اعضای فراکسیون ولایی مجلس توضیحاتی درباره پاره‌ای از مسائل و ابهامات مطرح شده ارائه کرد که واکنش رسانه‌ها و کاربران شبکه‌های اجتماعی را در پی داشت. وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با اشاره به هزینه‌های میلیونی برای تخریب شخص وزیر و وزارت بهداشت و همچنین فساد سازمان یافته در حوزه دارو و تجهیزات پزشکی، تأکید کرد: ازپیگیری، شناسایی وافشاگری علیه این شبکه رانت و فساد عقب نشینی نمی‌کنم. نمکی در این جلسه اعلام کرد: از قرار موثق شبکه رانت و فساد اقتصادی بین برخی افراد و شبکه‌های مجازی هزینه میلیاردی می‌کنند که مثلاً بنده و وزارت بهداشت را تخریب کنند؛ ۲۰ میلیون تومان برای هر توئیت علیه نمکی خرج می‌کنند، این پول‌ها از کجا آمده است؟ از جیب اون مادری که گوشواره دختر بچه سرطانی خود را در خواب درآورد و فروخت تا فلان داروی قاچاق یا تقلبی اینها را تهیه کند؟

به گزارش ایسنا، وی در ادامه سخنان خود گفت: جو سنگینی را تحمل کردم و می‌کنم، حتی زن و بچه من به تخریب و مرگ تهدید می‌شوند. شبکه رانت، فساد و انحصار به هزار و یک رنگ از جیب این ملت ارتزاق کرده‌اند، داروی مورد نیاز مردم را در بازار سیاه عرضه می‌کنند، در انبارهای پیدا و پنهان احتکار می‌کنند و داروی تقلبی در بازار توزیع می‌کنند.

■ **از افشاگری شبکه رانت و فساد عقب نمی‌نشینم**

وزیر بهداشت افزود: در کنار سازمان غذا و دارو سامانه‌ای درست کرده بودند که سرور آن در خارج از این مرزها قرار داشت و تنها افراد معدودی به اطلاعات آن دسترسی داشتند. ۴ ماه است روی این موضوع کار می‌کنیم. یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون دلار ارز تجهیزات پزشکی رفته و هنوز دقیقاً معلوم نیست چه کسی برده است و چه چیزی آورده و به چه کسانی داده است. بنده در سرازیری عمر خود هستم و البته از پیگیری، شناسایی و افشاگری علیه این شبکه رانت و فساد عقب نشینی نمی‌کنم.

■ **فساد سازمان یافته در دارو و تجهیزات پزشکی**

وی ادامه داد: با یک فساد سازمان یافته در دارو و تجهیزات پزشکی و حتی برخی شرکت‌های وابسته به وزارت بهداشت درگیر بودیم، ابایی ندارم بگویم بسیاری از این شرکت‌های وابسته به هیأت امنای ارزی هر یک به نوعی مشکل دارند، البته در حال حسابرسی هستیم و بعد از آن هم اغلب این شرکت‌ها منحل خواهند شد. یک جریان از بیرون وزارت بهداشت هدایت می‌شود و عده‌ای را تطمیع می‌کند که اتفاقاً من را مصمم‌تر کرده تا با جدیت و سرعت بیشتری برخورد کنم.

■ **مجموعه‌ای آشفته را تحویل گرفتم**

وزیر بهداشت افزود: در طول سال‌هایی که کار اجرایی کردم، هرگز چنین چیزی ندیدم. اهل ناله و ضجه نیستم، اما امروز می‌گویم مجموعه‌ای آشفته و پر از گرفتاری و با معوقات سنگین را تحویل گرفتم. بیمه تأمین اجتماعی چیزی حدود ۱۷ ماه پول وزارت بهداشت را نداده بود، بیمه سلامت حتی با ۴۰۰ درصد رشد منابع خود، نمی‌توانست از عهده مخارجش برآید همزمان هم انبوهی از کارها و وعده‌های ناتمام وجود دارد.

■ **۲ کانون فساد در وزارت بهداشت**

وزیر بهداشت اظهار داشت: وقتی به وزارت بهداشت آمدم در دو محل کانون فساد رخنه کرده بودند، هیأت امنای ارزی و سازمان غذا و دارو. روز اولی که سرپرست وزارت بهداشت شدم به هر دو وادی با علم به پیامدهای آن ورود کردم. عده‌ای از دوستان گفتند که این‌ها این جا و آنجا آدم دارند و من هم گفتم که ما و این ملت هم خدا را داریم. از کجا معلوم که فردا به‌عنوان وزیر معرفی شوم و از کجا معلوم وزیر بهداشت شوم و از کجا معلوم که فردا صبح زنده باشم، آیا فردا نمی‌پرسند که چرا با این موارد برخورد نکردی؟

■ **پرونده الکترونیک سلامت سال‌ها روی زمین مانده بود**

نمکی گفت: پرونده الکترونیک سلامت سال‌ها روی زمین مانده بود ولی ظرف چندماه همه داشته هایمان را تجمیع کردیم و چند هفته پیش توسط رئیس جمهوری از استقرار آن رونمایی شد و در حال حاضر همه مردم ایران با کد ملی، پرونده الکترونیک سلامت دارند یا می‌توانند داشته باشند و بزودی گام‌های بعدی آن به ترتیب استقرار خواهد یافت و بی‌تردید از بسیاری از هزینه‌ها و دوباره کاری‌ها پیشگیری خواهد شد. وی بیان کرد: برخی فکر می‌کردند بنده که به وزارت بهداشت آمده‌ام قرار است گونی گونی پول به من بدهند، اما شب عید امسال ۵ هزار میلیارد پول ما از طرف سازمان برنامه و بودجه پرداخت نشد، همزمان ۱۰ هزار میلیارد تومان مطالبه از تأمین اجتماعی داشتیم، بیمه سلامت هم پنج هزار میلیارد تومان بدهی معوقه داشت و با ۲۰ هزار میلیارد تومان کسری وارد سال ۹۸ شدیم که سیلاب هم گریبان ما را گرفت؛ البته بازهم داد و فریاد نکردیم.

■ **بودجه اضافه‌ای برای پویش فشار خون دریافت نشد**

نمکی بیان کرد: در سال ۹۶ بر اساس آخرین آمارها ۳۸۰ هزار مرگ داشتیم که ۳۱۳ هزار مورد به علت بیماری‌های غیرواگیربوده که ۹۷ هزار مورد آن به علت فشار خون بالا بوده است. بر این اساس برنامه ملی کنترل فشار خون اجرا شد. برای این برنامه هیچ بودجه اضافه‌ای دریافت نشد. این در شرایطی است که ۴۰ درصد مبتلایان به فشار خون از بیماری خود اطلاع ندارند. جمعیت هدف ۲۰ میلیونی به بیش از ۳۰ میلیون رسید و ۲ میلیون و ۷۰۰ هزار مورد جدید مبتلا به فشار خون را شناسایی کردیم و پیگیری خواهیم کرد و قطعاً در سال‌های آتی از بسیاری از هزینه‌های ما خواهد کاست.

■ **تکذیب نقل قولی از وزیر بهداشت درباره فساد مالی در نظام پزشکی**

رئیس مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت بهداشت، انتشار اخباری مبنی بر «فساد ۵۰هزار میلیارد تومانی در سازمان نظام پزشکی» به نقل از وزیر بهداشت را تکذیب کرد.

دکتر کیانوش جهانپور با اشاره به جلسه وزیر بهداشت با اعضای فراکسیون ولایی مجلس، گفت: عبارت «۵۰ هزار میلیارد تومان فساد در نظام پزشکی» به نقل از وزیر محترم بهداشت در نشست با فراکسیون ولایی مجلس شورای اسلامی که در مصاحبه آقای نقوی حسینی آمده، به هیچ‌وجه در صحبت‌های وزیر بهداشت نبوده و اساساً ایشان هیچ مطلبی تحت عنوان فساد ۵۰ هزار میلیارد تومانی یا فساد در نظام پزشکی اظهار نکرده‌اند و خبر اظهارات ایشان در رسانه‌ها مؤید این مطلب است. وی گفت: ۵۰ هزار میلیارد تومان کل حجم بازار دارو و تجهیزات پزشکی است و به نظام پزشکی هم در هیچ کدام از قسمت‌های سخنان وزیر بهداشت اشاره نشده است.

گزارش «ایران» از تخریب منطقه حفاظت شده «بیرمی» در بوشهر

معدنکاوان اشک سیاه یوزپلنگ ایرانی را درآوردند!

زهرا کشوری
خبرنگار

کبک‌ها ترسیده‌اند. کل و بزها در حال فرار هستند. اشک سیاه یوزپلنگ‌های منطقه حفاظت شده بیرمی، در بین دشتی و دشتستان جاری شده است. منطقه حفاظت شده «بیرمی» روی یال زاگرس جنوبی قرار دارد. پلنگ‌های زاگرس جنوبی در بوشهر بی‌خانمان می‌شوند. معدنکاوان با جاده‌سازی بخشی از «بیرمی» مهم‌ترین منطقه حفاظت شده جنوب غربی کشور در بوشهر را تخریب کرده‌اند تا سنگ «مرمریت» را خام فروشی کنند. آن‌طور که ده‌ها فعال محیط زیست به «ایران» می‌گویند:«مجریان پروژه استخراج معدن نه برای جاده‌سازی در دل منطقه حفاظت شده از محیط زیست مجوز گرفته‌اند نه برای استخراج سنگ معدنی «مرمریت» نیازی به گرفتن اجازه از پردیسان می‌بینند.» فعالان محیط زیست در اعتراض به این اتفاق، روز پنجشنبه ۲۰ تیرماه پشت کوه بیرمی ایستادند و اعلام کردند تا خروج معدنکاوان از منطقه حفاظت شده به تحصن خود ادامه می‌دهند. «فرهاد قلی نژاد» مدیرکل محیط زیست بوشهر در گفت‌وگو با «ایران» از نتیجه بخش بودن اعتراض‌ها و شکایت سازمان حفاظت محیط زیست از معدنکاوان خبر می‌دهد و می‌گوید: «عملیات جاده‌سازی در منطقه حفاظت شده، روز پنجشنبه ۲۰ تیرماه متوقف شد.»

«راضیه اشعثی» فعال محیط زیست بوشهر نیز در گفت‌وگو با «ایران» مسأله عجیبی را عنوان می‌کند. او می‌گوید: «واگذاری معدن مرمریت همزمان با ارتقای این منطقه به منطقه حفاظت شده اتفاق افتاد!» این همزمانی باعث شد تا تنها چند ماه بعد از ارتقای منطقه شکار ممنوع بیرمی به منطقه حفاظت شده، لودرها و بیل مکانیکی‌های معدنکاوان به جان حیات وحش منطقه حفاظت شده بیافتند. تصویر فرار بسیاری از کل و بزها و قوچ و میش‌های بیرمی بعد از تخریب منطقه به نگرانی فعالان در حوزه محیط زیست منجر شده است. میراث فرهنگی استان هنوز هیچ واکنشی به تخریب منطقه گردشگری بیرمی توسط معدنکاوان نشان نداده است!این سکوت به اعتراض فعالان محیط زیست بوشهر منجر شده است. آنها با یادآوری وجود عمارت تاریخی «شیرینه» در قلب بیرمی می‌پرسند چرا اداره کل میراث فرهنگی استان و میراث فرهنگی دشتی هیچ اعتراض به تخریب منطقه نمی‌کند؟ یکی از فعالان می‌گوید: «باید از آب منطقه‌ای استان هم پرسید چرا به معدنکاوان مجوز حفر چاه داده است؟» حفر چاه برای معادن، خشک شدن چشمه‌ها و آبخورهای حیات وحش را در پی داشته است. بیرمی محل زیست پلنگ و یوزپلنگ ایرانی است. یوزپلنگ به‌عنوان نماد محیط زیستی ایران در سراشیبی انقراض قرار دارد. جاده‌سازی در دل زیستگاه‌ها و معدنکاوی یکی از دلایل اصلی انقراض تیزپاترین گربه‌سان جهان است. آن‌طور که راضیه اشعثی فعال محیط زیست می‌گوید: «این معدن تنها معدن موجود در منطقه نیست اما در قلب منطقه حفاظت شده قرار دارد و زیر پای حیات وحش آن را خالی می‌کند.» معادن آلودگی و گرد و غبار را هم به جان اهالی شهر دشتی انداخته‌اند. رهاسازی نخاله‌های معدن همچنین چهره این شهر جنوبی را زخم زده است. اشعثی توسعه را غیر قابل توقف می‌داند اما می‌گوید: «چرا با ابتدایی‌ترین وسایل از معادن برداشت و آلودگی را روی سر شهر دشتی که در یک چاله قرار دارد، رها می‌کنند؟» به‌گفته او موقعیت جغرافیایی دشتی به صورتی است که معادن بالای سر شهر قرار دارد و گاهی اوقات شهرها و روستاها در گرد و غبار گم می‌شود. همچنین استخراج سنگ‌های ساختمانی زخم عمیق و کهنه شهر است. کوه بیرمی در حالی از سوی معدنکاوان تهدید می‌شود که به گفته «قلی نژاد» مدیرکل محیط زیست بوشهر، تأمین‌کننده آب شرب شهر است. به نظر می‌رسد که معدنکاوان همان نقشه شومی را برای کوه بیرمی و دشتی دارند که برای کوه کرکس و باغ شهر نطنز در اصفهان رقم زدند. با استخراج معادن، چشمه‌های کرکس را خشک کردند، پاییز را چهارفصل به جان باغ‌های نطنز انداختند، زمین‌های کشاورزی‌اش را بی‌بار کردند و آلودگی را به ریه اهالی شهر کشاندند. اعتراض فعالان حوزه محیط زیست و بیکار شدن بسیاری از کشاورزان و باغدارانش هم به جایی نرسید! بخش جالب ماجرا آنجاست که فعالان محیط زیست بوشهر می‌گویند:«صاحب معدن جدید بیرمی هم از مناطق مرکزی کشور به بوشهر آمده است.» به گفته فعالان، آلودگی معادن در حالی تنفس را برای دشتی‌ها سخت کرده که به ایجاد اشتغال قابل توجهی هم منجر نشده است!

«فرهاد قلی نژاد» به «ایران» می‌گوید: صنعت و معدن بوشهر بدون استعلام از محیط زیست، مجوز معدنکاوی را در بیرمی صادر می‌کند. آن‌طور که مدیرکل محیط زیست بوشهر می‌گوید صنعت و معدنی‌ها در مقابل اعتراض محیط زیستی‌ها، اشتباه محاسباتی نقشه‌ای را اعلام کرده‌اند تا این سؤال پیش بیاید آیا صنعت و معدن استان نمی‌دانست بیرمی قبل از ارتقا به منطقه حفاظت شده، منطقه شکار ممنوع بود؟ آیا خبر نداشتند مناطق شکار ممنوع هم در حوزه اختیارات پردیسان قرار دارد و باید استعلام بگیرند؟ از سوی دیگر صنعت و معدنی‌ها در حالی از اشتباه محاسبات نقشه منطقه حرف می‌زنند که قلی‌نژاد می‌گوید: «ما برای تبدیل منطقه شکار ممنوع بیرمی به منطقه حفاظت شده، از صنعت و معدن استعلام کردیم و آنها پاسخ مثبت دادند.» به گفته او بدون موافقت صنعت و معدن، منطقه به لحاظ حفاظتی ارتقا نمی‌یافت! قلی‌نژاد از دو شکایت محیط زیستی‌ها از معدنی‌ها سخن به میان می‌آورد و می‌گوید: «هم شکایت کیفری و حقوقی کردیم و هم مسأله را به حل اختلاف استانداری بردیم.» او از توقف جاده‌سازی در منطقه بعد از حضور فعالان محیط زیست معترض در بیرمی، سخن به میان می‌آورد و می‌گوید:«مجوز استخراج معدن را ابطال کردیم.» شکایت کیفری به‌دلیل جاده کشی هم محیط زیستی‌ها را روانه دادگاه دشتی کرده است. قلی‌نژاد می‌گوید: «مالک باید خسارت وارده به منطقه حفاظت شده را پرداخت کند.» فعالان هم می‌گویند به‌دنبال تحصن آنها در پای کوه بیرمی، پیمانکار اعلام کرده که تجهیزات راهسازی را از منطقه خارج می‌کند اما صاحب معدن گفته باید صنعت و معدن، پولش را پس بدهد تا منطقه را ترک کند! هرچند جاده‌سازی متوقف شده اما تپش قلب کبک‌های رمیده بیرمی، همچنان شنیده می‌شود و تعداد اندک یوزهای باقی همچنان می‌ترسند.

ایران

یک‌جانبه‌گرایی امریکا در گفتمان‌های غیرامریکایی

ادامه از صفحه ۱۲

روسیه و یک‌جانبه‌گرایی امریکا: روسیه بازیگری تجدیدنظرطلب در عرصه بین‌المللی است که به‌دنبال ایجاد نظام بین‌الملل چند قطبی است. لاوروف وزیر خارجه روسیه، امریکا را «نیروی بی‌ثبات‌کننده جهان» می‌داند که مایل نیست دیدگاه‌های دیگر مراکز قدرت جهانی را بشنود. او به امریکا توصیه می‌کند که «این واقعیت تلخ را بپذیرد که دیگر تنها ابرقدرت جهان نیست و باید خود را با جهان در حال چند قطبی شدن سازگار کند.» روسیه تنها ابرقدرت نظامی است که می‌تواند با امریکا هماوردی کند. روسیه برپایه این قدرت نظامی و توان ژئوپلیتیکی است که برخی از مهم‌ترین اصول و هنجارهای نظام بین‌الملل مانند عدم مشروعیت کاربرد زور در حل اختلافات بین‌المللی و حق تمامیت ارضی کشورها را به چالش کشیده است. در واقع، روسیه بخصوص در محدوده نزدیک به مرزهای خود به هیچ‌وجه سیاست‌های نظامی و امنیتی یک‌جانبه امریکا و متحدان آن در ناتو را نمی‌پذیرد.

استدلال ژئوپلیتیک روسیه این است که امریکا برخلاف توافق‌های استراتژیک بین دو کشور، با نفوذ نظامی و امنیتی در مرزهای غربی روسیه، تهدید جدی برای امنیت ملی این کشور محسوب می‌شود. بنابراین مخالفت روسیه با یک‌جانبه‌گرایی امریکا را می‌توان براساس رویکرد تجدیدنظرطلبانه روسیه برای ایجاد جهان چند قطبی و نیز نگرانی ژئوپلیتیک در حوزه جغرافیایی نزدیک مرزهای خود تحلیل کرد.

ایران و یک‌جانبه‌گرایی امریکایی: مخالفت ایران با یک‌جانبه‌گرایی امریکا را عمدتاً می‌توان در دو سطح منطقه‌ای و بین‌المللی تحلیل کرد. در سطح منطقه‌ای، تفکر راهبردی ایران این است که دخالت‌های امریکا در خاورمیانه، عامل اصلی ناامنی‌ها و بی‌ثباتی‌هاست. اگر چه ایران با برخی اقدامات نظامی امریکا در منطقه همراهی محتاطانه کرده (حمله به افغانستان (۲۰۰۱) یا از آنها سود برده است (سرنگونی صدام ۲۰۰۳)، اما به‌طور اصولی، با حضور نظامی امریکا در منطقه مخالف است و آن را تهدید وجودی برای خود می‌داند. برای مقابله با این تهدید وجودی، ایران جایگاه قدرت منطقه‌ای خود را به‌عنوان بازیگری امنیتی در خاورمیانه تثبیت کرده است. حضور و نفوذ ایران در عراق، سوریه، لبنان و یمن در این راستا قابل تحلیل است. طبعاً افزایش نفوذ منطقه‌ای ایران موجب احساس ناامنی و تهدید امریکا و متحدان منطقه‌ای آن شده است. اما چالش ایران و امریکا فقط محدود به مسائل منطقه‌ای نیست. در سطح بین‌المللی نیز می‌توان ایران را بازیگری تجدیدنظرطلب به شمار آورد؛ چرا که ایران، توزیع قدرت موجود در عرصه بین‌المللی را ناعادلانه، تبعیض‌آمیز و تأمین‌کننده منافع قدرت‌های بزرگ بخصوص امریکا می‌داند. چالش برنامه هسته‌ای ایران ناشی از این واقعیت بود که ایران تلاش می‌کرد انحصار قدرت‌های جهانی بر فناوری‌های پیشرفته از جمله فناوری‌های هسته‌ای را بشکند و از این طریق، وجهه یک قدرت پیشرفته را به‌دست آورد. بنابراین علاوه بر جنبه‌های امنیتی، مقاومت ایران بر سر برنامه هسته‌ای خود، محصول اراده ایران برای مقابله با ساختار ناعادلانه نظام بین‌المللی و سیاست‌های یک‌جانبه امریکا بود. بر این اساس، مقابله ایران با یک‌جانبه‌گرایی امریکا، در سطح منطقه‌ای به شکل مخالفت با حضور نظامیان امریکایی و در سطح بین‌المللی به شکل مخالفت با ساختارهای ناعادلانه نظم بین‌المللی متبلور شده است.

■ **نتیجه‌گیری**

در مجموع، به‌نظر می‌رسد که ریشه یک‌جانبه‌گرایی امریکا را باید در استثناگرایی تاریخی این کشور دانست. موقعیت جغرافیایی خاص، باورهای موعود گرایانه و قالب تقابل خیر/ شر و برتری‌جویی ذاتی امریکا منجر به تحکیم رویه‌های یک جانبه در سیاست خارجی امریکا شده است. در مقابل این رویکرد یک جانبه، گفتمان‌های دیگری پدید آمده‌اند که یک‌جانبه‌گرایی امریکا بخصوص نسخه ترامپی آن را خطری برای نظم بین‌المللی لیبرال و تهدیدی بزرگ برای منافع بلندمدت خود می‌داند. در تولید گفتمان‌های ضد یک‌جانبه‌گرا کشورهایی مانند چین، روسیه و ایران نقش برجسته‌ای دارند. چین یک‌جانبه‌گرایی امریکا را تهدیدی برای خیزش صلح‌آمیز به‌عنوان قدرتی اقتصادی، روسیه آن را مانعی بر سر راه نظام بین‌المللی چند قطبی و ایران آن را تهدیدی وجودی برای قدرت‌یابی منطقه‌ای خود می‌داند.